

Sivistävää keskustelua 10.10.2023

Aihe: **Yksityinen - Julkinen**

Syksyn viidennessä keskustelussa tuli jälleen hyvin esiin monia ajatuksia aiheesta ja aiheen ohi. Keskustelu käytiin yhdessä ryhmässä, joten melkoilla kaikki ajatukset saatiin kirjattua ylös.

"Saa aloittaa myönteisellä esimerkillä tällä kertaa."

"Tulee vain masentavia esimerkkejä mieleen..."

Henkilökohtaisuuksista

"Yksityisyys Suomessa suuressa arvossa. Muualla saatetaan tuoda hyvinkin henkilökohtaisia asioita esiin heti kättelyssä."

"Ghanalainen kaveri kertoi, että myös he pitävät yksityisyydestä kiinni, joten Briteissä käydessä tuli yllätyksenä kun kerrottiin kaikki mahdollinen."

"Where do you work?"

"How much money do you make?"

"Yleisiä kysymyksiä esim. Yhdysvalloissa."

Avautua-sana mainittu

"'Täällä ei ruveta avautumaan' armeijassa jaksettiin muistuttaa."

"Pidetään itsekeskeisenä omista asioista avautumista."

"Muualla taas aatellaan, että 'tuo on rehellinen!'"

"Riippuu siitä miten asian kantaa"

- "Oksentaako" ongelmansa toisen harteille

vai

- Lähtee ratkaisemaan ongelmia yhdessä

"Voi siis olla myös myönteistä"

"Tai leuhkimista!"

"Tai sitten asioista voisi jutella asiallisella eikä henkilökohtaisella tasolla!"

Vinkki

- "Kysy kysymyksiä, niin keskustelu kiinnostaa toista enemmän." [ja toivottavasti saat kiinnostavia vastauksia myös.]

"Tuonkin voi viedä liian pitkälle: 'Miksi sä pommitat mua!'"

Yleistyksistä

"Mistä naiset ei puhu josta miehet puhuu?"

"Stereotyiavaroitusvalot vilkkuu!"

"Stereotypiat voi olla hyödyllisiä, kunhan perustuu johonkin oikeaan ilmiöön."

[Jos myös todistaa ilmiön tilastollisesti, eikä yleistä tutkimustuloksia jokaiseen yksilöön!]

"Yleistäen lisää, on olemassa eroja puhetaivoissa."

"Puhutaanko kokemusten vai loogisten, matemaattisten, teoreettisten mallien avulla?"

Vastuusta

Miten julkisen ja yksityinen rahoitus toimii eri yhteiskunnissa?

- Yhdysvalloissa köyhien auttaminen perinteisesti yksityisten avustusjärjestöjen harteilla.
- Suomessa lähtökohtaisesti julkinen järjestelmä hoitaa,
 - [Lisäksi ruokajonot yms.]

"Tulee helposti ajateltua: 'Ei ole mun vastuulla.'"

"Arvostan, kun julkinen hoitaa."

"Pitäisi olla molempia tasapainossa."

Jokaisella vastuu itsestään, joten mitä kuuluu hoitaa itse?

"Jokainen on oman onnensa seppä."

vai

"Kaikki riippuvaisia toisistaan."

"Jokainen rakentaa yksin ja yhdessä maailmaa. Omalla ajattelulla vaikuttaa omiin tekoihin."

"Nykyinen hallitus ensimmäisen kannalla."

"Sanotaan 'on hyvä yksityistää vanhustenhuolto.'"

"Rappiollinen tie, tuntuu siltä, mutta ei voi tarkasti sanoa vielä miten käy."

Kirja mainittu

Alussa oli... : ihmiskunnan uusi historia

[Löytyy: <https://vaski.finna.fi/Record/vaski.4246597>]

"Suosittelen. Esimerkiksi intiaanien yhteiskunnasta ja elämästä mielenkiintoisia juttuja."

"Kaikki vastuussa kaikkien perustarpeista."

"Tämä oli jaettu, kirjoittamaton sääntö."

"Julkinen ja yksityinen yhdessä."

Tavoitteista

"Hyvä kysyä, onko pääasiallinen tavoite:"

- Tehdä rahaa

vai

- Yhteinen hyvinvointi

"Ei voi erottaa. Erottamattomat toisistaan."

"Miten palata intiaanien yhteistietoisuuteen?"

"Korona-aika tuli taas mieleen. Vaarallinen tilanne, jossa autettiin toisiaan."

"Vastoinkäymiset käynnistää vasta muutoksen."

"Ehkä ihmisten nykyiset tehdasasetukset vaatii sitä?!"

"Pitäisi ravistella hereille, vaikeaa. Jo kieli on rakentunut tukemaan nykyistä ajatusmallia."

Erästä unesta

"Näin unen, jossa olin syntynyt uudelleen mehiläiseksi ja lentelin kedolla. Taustalla iloinen musiikki, Tuli kaiken kattava hyvänolontunne."

"Oma tehtävä kokonaisuudessa oli selvä?"

"Tietoisuus siitä, että kaikki on yhtä. Tarkkailin tilannetta sisältä ja ulkoa samaan aikaan."

"Mehiläinen runsauden tunnus."

"Miten tulikaan valittua tällainen [keltamusta] takki!"

"Takki valitsi sinut!"

"Tarvitseeko mieltä laajentavia aineita, että muutkin saa tämän kokemukset?"

"Voisi täälläkin alkaa jakamaan ja kokeilemaan, miten keskustelu sitten etenisi?!"

"Tarvittaisiin hallitus joka laillistaa huumeet ensin."

Hyvinvointiyhteiskunnasta

"Voi olla keinotekoinen erottelu yksityisen ja julkisen välillä. Asunnotonta ei kaukana asuvat sukulaiset enää auta. Jos yhteiskunta rapautuu, niin sitten ei auta enää kukaan."

"Yhteiskunnan rakenteet perustuu ihmisten uskomuksiin ja jatkuvaan toimintaan. Ei samanlainen asia kuin talo tai puu."

"Leikkauspolitiikkaa nyt pakko toteuttaa, sanotaan."

"Hyvinvointiyhteiskunta ei ennenkään voinut auttaa kaikkia, mutta nykyään menossa huonompaan suuntaan."

"Milloin?"

"80-90 luvuilla. En ihan varma."

"Yhteisön henkinen tuki tärkeä hyvinvoinnissa. Viranomaistoiminta ei sitä korvaa."

"80-luvulla enemmän asunnottomuutta, mutta sukulaiset ja yhteisö auttoi."

"Luottamus ihmisten välillä ei saisi rapautua."

"Tapahtuu, jos jokainen jätetään oman onnensa nojaan"

"Pitää salailla ja juonitella"

"Moraalisesti enemmän oikeutettua varastaa, jos vaikeat ajat."

"Ei pidä olla liikaa kilpailua yksilöiden välillä, muuten ajetaan vain omaa ja viiteryhmän etua"

"Perustarpeet ja -palvelut vain toinen puoli. Pitää myös tulla kuulluksi ja olla inhimillinen."

"Kelasta tullut tällainen olo minulle. Saa olla ihminen. Pienillä eleillä merkitystä. Voinut puhua muistakin asioista kuin viranomaisasioista."

"Työttömyyskorvausten porrastaminen ei auta, jos muut rakenteet lyö työttömiä."

"Yhteinen ongelma pitäisi ratkaista yhteisesti."

"Perustoimeentulon lisäksi muut onnellisuuden tekijät otetaan huomioon."

"Ihminen ei elä pelkästään leivästä!"

"Intialainen kertoi, että siellä yhteisön vastuu suuri."

"Voi tulla myös ongelmia, jos mennään liian perinteisen kaavan kautta."

"Naisille käy usein huonosti silloin."

"Ei halua sekaantua liikaa muiden yhteisöjen 'omiin asioihin'. Rankkaa, kun yhteisö kyttää."

"Todellakin, muun muassa ulkopuolelle jäämisen pelko."

"Yksilöiden tulisi kohdata toisensa yksilöinä."

Ennustamisesta

"Vaistoista hyötyä, Voi yrittää ennustaa tulevaa."

"Arveltiin, että kaveri ei tule jostain syystä paikalle. Samalla tuli tunne, että näin käy. Sitten niin kävi!"

"Tulee etiäisiä. Epätodellinen olo kuin jokin särö olisi tullut maailmaan."

[Tai sitten oli sitä sattumaa.]

"Tarot korttien kanssa pitää kysyä kysymys oikein, koska niillä voi johdatella."

"Itsensä toteuttava ennustus."

Sekavalla kysymyksellä ja vastauksella voi vaikuttaa alitajuntaan."

"Saako hairahtaa aiheesta?"

"Saa. Se on osa tapahtuman luonnetta."

"Karma, voiko sellaista olla?"

"Joskus tuntuu siltä, että alitajunta ohjaa ja elämä vain tapahtuu."

"Joskus kaikki vaan onnistuu. Oikeat ihmiset tulee vastaan. Pitää päästää irti ja antautua ennaltasuunnittelemattomuuteen."

"Väljyyttä elämään tarvitaan joskus."

"Toimiiko tarot kortit alitajunnan välineenä?"

"Ei ole todistettu."

"Eikö ole?"

"Ainakin Jungin kollektiivinen alitajunta vaikea todistaa."

"Voi tavoittaa vain kokemuksen avulla."
"Tietoisuus myös tällainen."
"Aivot ja kieli luo tiettyjä rajoitteita."
"Vaiston avulla voi rikkoa rajoja."
"Tieteessä mittausvälineet ja lähtöoletus värittää lopputuloksen."

"Hahmotetaan maailma kolmiulotteisena."
"Aivot luo vaikutelman, eikä tätä kokemusta voi rikkoa."

Toinen kirja mainittu

Yksityiskohdat

[Löytyy: <https://vaski.finna.fi/Record/vaski.4269220>]

"Kuvaus ihmisistä ja miten he vaikuttavat toisiinsa."
"Osat kokonaisuuteen ja toisin päin. Kohtalo ei ole lukittu."
"Elämä silmänräpäyksellisiä kohtauksia."
"Pitäisi nähdä sisältä ulospäin."
"Eikä ajatella itseään."
"Ymmärsin, että pitäisi keskittyä maailmaan eikä itseensä. Muutoksen voi saavuttaa sisäisesti missä vaan. Ei tarvitse kavuta vuorelle valaistumaan."
"Yllättävän vaikeaa!"

Tunteista

"Alitajunta tuottaa tunteita."

"Onko tunteet yksityinen vai julkinen asia?"
"Nykyään julkista, jaetaan kaikkialla."
"Käytetään jopa todisteena."
"Mun tunne on tällainen jne."
"Uutisissa tuomitaan asioita tunteiden perustella."
"Tunteiden arvostus noussut. Tunteellisuus yli asiallisuuden."
"Kypsyys kadonnut. Somessa hätäilläään hetken mielijohteista johtuen."
"Omista tuntemuksista halutaan puhua, mutta toinen puoli jää uupumaan."
"Myötäeläminen puuttuu."
"Herkkänahkaista. Tunteet kuitenkin arvokas, tärkeä asia, ettei jää jäljelle pelkkää järkeilyä."

"Mitä tunteita joku työtön herättää riippuu yhteiskunnasta."
"Yhdysvalloissa eri kuin Suomessa ainakin vielä."
"Kunniakulttuurissa naisilla huono asema."
"Miehillä herää puolustusvaste, jos nainen haastaa."
"Toimii yhteisöllisten tapoja vastaisesti."

"Yksilöiden väliset erot kuitenkin suuria. Yhteiskunta kuin joustava verkko, joka ohjaa yksilöiden toimintaa."

"Nyt ohjataan vastuu yksilöille myös rakenteellisista ongelmista."

"Monet ei pääse tähän ikinä."

"Pitää kasvaa ensin itse. Tuntee itsensä."

"PS kannatus kaksikymppisillä on 30%."

"Matelija-aivojen tunteiden tarkoitus ymmärrettävä. Taustalla selviytyminen ja vaaran pelko."

"Yhdessä tapauksessa sadasta leijonan uhka oli aito, jolloin pelko pelasti."

"Ei ole kadonnut kymmenissä tuhansissa vuosissa."

Politiikasta

"Politiikassa taistelevia etuja: viiteryhmät, oma etu.

Voisi olla: 'toisen hyvä on minunkin hyvä.'

Talous kokonaisuutena toimii näin.

Vähemmän rikollisuutta, enemmän luottamusta.

Kaikki hyötyy siitä, ettei kurjisteta muita.

Hylkää sisä/ulkoryhmä ajattelu!"

"Voisitko kirjoittaa tästä HS-palstalle?"

"Voin yrittää."

"Olisi sopinut eduskunnan tulomenokeskusteluun kun hoettiin laajakantaisia näkemyksiä talouden isosta kuvasta."

"Aatteellista, ei tieteellistä sanomaa."

"Kadehditaan köyhien etuja ja ne poistetaan."

"Koko elämä voisi olla toimintaketju, jossa ulkoisista asioissa tulee sisäisiä ja yksilö irtautuu itsekeskeisyyksistä. Ymmärrystä lisää."

"Pelkoajattelua kylvetään ja käytetään politiikassa."

"Pelossa ei ole hyvä elää. Näkee asiat haitallisella tavalla uhkina."

"Ego rakentaa uhkakuvia. Buddhalaisuudessa keskiössä halut ja pelot. Intohimoista päästävä eroon."

"Kärsimys loppuu silloin. Ei takerru ja toimi tiedostamatta niiden mukaan. Jos tiedostaa näkee osana kokonaisuutta."

Yksilökeskeisyydestä

"Jos ajatellaan, että ollaan yksinäisiä susia niin sitten ihmisistä tulee sellaisia. Clint Eastwood meininkiä."

Kolmas kirja mainittu

Hyvän historia : ihmiskunta uudessa valossa

[Löytyy: <https://vaski.finna.fi/Record/vaski.4219698>]

"Hyvä kirja, joka kertoo tästä aiheesta."

"Esim. jos vankilassa ajatellaan, että rankaisu ja julmuus ainut keino paatuneisiin rikollisiin, he vaan paatuu lisää!"

"Tai jos opettaja pitää oppilaita aina häirikköinä, niin käytös lisääntyy."

Tosielämän esimerkki

"Jungle Juice Bar perustajan isä kuoli kun nuori. Köyhyys lähiössä, mutta taisteli itsensä miljonääriksi."

"Ryysyistä rikkauksiin tarina."

"Hänen elämäntarina sitten todistaa joillekin, miten kaikki on itsestä kiinni."

"Selviytymistarinoita syötetään joka tuutista."

"Yksilökeskeisyys vain tarina muiden joukossa."

"Jää egon vangiksi."

"Ollaanko 'tekeviä' selviytyjiä vai 'olevia' olentoja"

"Onko elämä"

- "polku jota kävellään"

vai

- "virta joka kuljettaa?"

"Molemmat ajatusmallit oikeassa osittain."

"Liika erojen korostaminen johtaa 'selviytyjän' nousuun ja vihamieliseen politiikkaan."

Neljäs kirja mainittu

Tasa-arvo ja hyvinvointi : miksi pienet tuloerot koituvat kaikkien hyväksi?

[Löytyy: <https://vaski.finna.fi/Record/vaski.689107>]

"Kirjassa kerrotaan, että kivikaudella heimoissa toisen hyvä oli oma hyvä. Sitten maailma muuttui ja yksityisomistus tuli tilalle."

Jotakuinkin näin:

- Kerätyt marjat jaettiin kavereille. Ne olisi muuten mennyt pahaksi, mutta näin saa säilöttyä "työn hedelmät" toisten kehoihin ja mieliin (jää 'velkaa')
- Sitten tuli monimutkaisemmat hyödykkeet, kuten kulta. Se on kelvoton metalli työvälineisiin ja ainoastaan hyödyllinen oman arvokkuuden nostamiseen ja esittelemiseen.

"Menettäisi arvonsa, jos kaikilla kultaa. Johtaa hamstraamiseen."

"Onko muita sellaisia?"

"Osakkeet? Arvo heittelee sen perustella kuka ostaa, myy ja omistaa."

"Keinotekoinen jako."

"Seistään jättiläisten harteilla"

"Harva keksinyt Pythagoraan lausetta. Tietokin kertynyt ajan kanssa."

Vaatetuksesta

"Onko vaatteet ja pukeutuminen yksityisiä vai julkisia?"

"Yhteiskunnan arvot määrittää sitäkin."

"Jotkut ilmaisee itseään."

"Toiset mainostaa ja esittelee "

"Yläluokalle luodaan luomuksia, joita keskiluokka matkii."

"Voi olla hienostunutta ja tyylikästä"

tai

"Outoa, hämmentävää, yksilöllistä"

"Aatos Erkko ajeli Trabantilla päällään kulahtaneet vaatteet."

"Ei tarvitse välittää enää, kun varakas."

"Luokka ja rakenteet julkisia, mutta vaikuttaa yksilöihin."

"Meidän ajan luomuksia. Esim. 1200-luvun

Kiinassa ei voisi mennä Erkon tyyllillä."

"Ehkä voisikin. Tästä todisteena kuva 'hipsteri aikamatkaajasta'."

[Vuodelta 1941.

Kuka ei kuulu joukkoon?]

"Tänään mielenterveyspäivä, vihreä teemaväri"

"Musta väri on helppo ja halpa."

"Varakkaat peittelee varakkuutta"

"Voi mennä minne haluaa ihan minne vaan."

"Voi olla oleellisempiakin juttuja kuin pukeutuminen."

"Huomaisit, jos ei olisi pukeutunut ollenkaan."

"Jotkut väittää ettei välitä, mutta kuitenkin tarkkoja asian suhteen."

"Appiukko valitti siitä, että muut välittää tuotemerkeistä, joten tarkasti leikkasi ne pois. Itsellä aina sama punamusta ruutupaita päällä."

Luokkataustoista

"Keskituloisilla näkyvät merkit. Rikkailla ei Boss ja Supreme vilahtele."

"Olisin halunnut aikanaan ostaa Kreikasta oikein räikeän asun jossa isosti Boss ja joka varmasti näytti epäaidolta. Jäi kuitenkin ostamatta."

"Appiukko väitti: 'teillä akateemisilla tapana käännellä ja väännellä, me sanotaan asiat suoraan.'"

"Kerroin: 'Me oltiin vauvauinnissa'

Hän vastasi: 'Jokainen hienostelee tavallaan.'"

"Habitus, keskiluokkaista."

"On mahdollista päästä luokkataustasta eroon"

"Brasilialainen ystävä kertoi elinolonsuhteista. Ei helppoa nousta sieltä ylös."

"Kohta Suomessakin omat slummit!"

"Vihamieliset jengiläiset ja vihamieliset pankkiirit yhdessä.

"Karut vankilat pystyyn ja kierre on valmis!"

"Meidän oma pikku Skandinavia."

[Suomi on onneksi vain pohjoismaa..]